

VEČERNIK

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 9

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN IL.409

Maribor, četrtek 12. januarja 1939

NAROČNINA NA MESEEC:
Prejemna v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Sestanek dveh imperijev

Sinočnja prva konferenca med Mussolini em, Cianom, Chamberlainom in Halifaxom je bila posvečena le sestavi programa posvetovanj — Druga konferenca danes popoldne — Informaci e iz Rima o predmetih posvetovanj

RIM, 12. januarja. O prihodu angleškega ministrskega predsednika sira Nevillea Chamberlaina in zunanjega ministra lorda Halifaxa včeraj v Rimu, je bilo izdano sledeče uradno poročilo: »Duce je ob navzočnosti italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana ob 18. uri sprejel angleškega ministrskega predsednika sira Chamberlaina in zun. min. lorda Halifaxa, Sestanek štirih ministrov je trajal podružno uro, razpravljajoč uvodna vprašanja. Konferenca se bo nadaljevala jutri (danes) popoldne.« Po sestanku sta se podala angleška državnik zopet v vilo Madama. Ovacije množice, ki so se zbrale ob tej priliki na ulicah, so bile tako navdušene, da so navzočnim prebili kordon straže. Ob 21. uri je bil velik gala dîner, na katerem sta duce in angleški premier izmenjala zdravici. — Mussolini je v svoji zdravici naglasil, da je bila z najnovejšim italijansko-angleškim sporazumom zgrajena solidna baza za dobre medsebojne odnose in obnovljeno je bilo staro prijateljstvo med Italijo in Veliko Britanijo. Ob koncu je dvignil čašo ter nazdravil angleškemu kralju in angleškima državnikoma. Na zdravico Mussolinija je zelo pristržno odgovoril Chamberlain ter dejal: »Prišel sem semkaj zasledujoč svojo politiko, ki je postala že pregovor: želim prijateljstvo z vsemi. Upam, da se dajo spraviti interesi Velike Britanije in Italije na Sredozemlju v sklad, kajti prepričan sem, da nikakor ni nujno, da bi se ti interesi morali križati.« H koncu je tudi Chamberlain dvignil čašo ter nazdravil italijanskemu kralju in cesarju Etiopije ter navzočim. Nameravana avdience Chamberlaina in Halifaxa pri kralju in cesarju Vikt. Emanuelu III. pa bo zaradi bolezni princese Mafalde odpadla.

DANES DRUGI SESTANEK.

RIM, 12. jan. Vse zanimanje italijanskih političnih krogov in rimske diplomacije je posvečeno današnjemu nadaljevanju razgovorov med Italijanskimi in angleškimi državniki. Kakor se uradno poroča, se sestanejo Mussolini, Ciano, Chamberlain in Halifax k drugi konferenci danes pop. ob 17.30 v palači Venezia, na kateri bodo razpravljali o političnih problemih Evrope.

ITALIJANSKE INFORMACIJE.

RIM, 12. jan. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, je bil na sinočnjem prvem sestanku med Mussolinijem, Ciano, Chamberlainom in Halifaxom izdelan le načrt razprav o posameznih vprašanjih. Ker je ta načrt zelo obširen, je bila potrebna cela ura in pol, da je bil sestavljen in sprejet. Kakšen je ta načrt in katera vprašanja se bodo vse obravnavala, je skrivnost. Po nekaterih informacijah iz Italijanskega poluradnega vira izgleda, da je na prvem sestanku vprašanje Sredozemlja v zvezi s španskim problemom, dočim je problem razmerja med Italijo in Francijo puščen za konec konferenc, da se bo pokazalo, koliko dobi Italija od Velike Britanije in koliko more zato popustiti od svojih zahtev nasproti Franciji. Italijane zanima v prvi vrsti vprašanje Sredozemlja, ki je njihova življenjska zadeva, dočim je za Veliko Britanijo samo pot na vzhod. Zaradi tega Italija ne zahteva le nekakšen modus vivendi, ki bi potrdil sedanjí položaj, ampak spremembo v njeno korist. Tu bo Chamberlain gotovo zahteval, da se s tem v zvezi reši španski problem in da odkrije Italija v tem oziru svoje prave narčne. Blizina Italije pri Gibraltarju, Malti in Ademu predstavlja za Veliko Britanijo prevelike zapreke na njeni poti do Indije, zapreke, ki bi mogle to pot tudi popolnoma presekati.

SPANIJA IN ANGLEŠKI GLASOVI.

Po informacijah iz angleškega vira se zdi, da so Italijanske točne, a zopet na bazi dejstva, da je francoska vlada sklenila, proziti pomoč republikanski Španiji, dasi tako, da s tem ne krši dogovora o nevtralnosti. Gre za 40.000 stotov žita, katero je osrednji odbor za žito sklenil darovati republikanski Španiji, ker gre za presežek, ki bi mogel vplivati v Franciji na tržne cene žita. Francoska vlada je

sprejela ta predlog, ko se je prepričala, da dobava žita ne spada med prepovedane dobave. Vendar se v Rimu sodi, da hoče Francija s tem pokvariti načrte Italije in generala Franca ter sporazum, ki bi se utegnili doseči s Chamberlainom in Halifaxom na podlagi domneve, da je

odpor republikanske Španije v zadnjih zdihljajih in da popolna zmaga generala Franca ni več daleč. Nasprotno pa so v Rimu zelo simpatično sprejeli članek »Timesov« proti Franciji, namreč proti njeni politiki v Siriji. Prav tako pozdravljajo članek bivšega vojnega ministra Dufa Cooperja, v katerem se popolnoma nepričakovano, saj je bil doslej v ostri opoziciji proti Chamberlainu, izreka za zadovoljitev pravih francoskih zahtev na Sredozemlju. Ako bi bil v Parizu med Chamberlainom, Halifaxom, Daladierjem in Bonnetom zares dosežen popoln sporazum v vseh vprašanjih, »Times« kot uradno glasilo angleške vlade omenjenega članka gotovo ne bi bile objavile.

ORGANIZIRANE OVACIJE.

Italijanski listi posvečajo »rimske« sestanku dveh imperijev, kakor imenujejo konferenco italijanskih in angleških državnikov, veliko in pristržno pozornost, to pa jih vendar ne ovira, da ne bi objavljali dalje ostre napade na Francijo in dalje naglašali italijanske aspiracije na Sredozemlju in v Afriki. Tudi rimsko prebivalstvo sprejema Angleže na vsakem koraku z velikim navdušenjem, kakršno je pač mogoče še pri temperamentnih Italijanih. Vendar se dobiva vtis, da so te ovacije v ozadiju uradno organizirane z namenom, da bi vplivale na razpoloženje Chamberlaina in Halifaxa.

Csaky potuje v Berlin

PRISPEL BO V NEMČIJO V PONEDELJEK LISTA »MANCHE

BERLIN, 12. januarja. Madžarski zun. minister grof Istvan Csaky se pripelje v ponedeljek, 16. t. m., na dvodnevni obisk v Berlin, da razčisti z nemškimi zunanjimi ministrom Joachimom von Ribbentropom razna vprašanja, ki zanimajo Madžarsko in Nemčijo. Grof Csaky bo sprejet v avdience tudi pri vodji in kancelarju Adolfu Hitlerju.

LONDON, 12. jan. »Manchester Guardian« objavlja poročilo o položaju v srednji in vzhodni Evropi s posebnim ozirom na razmerje med Madžarsko in Nemčijo in pravi, da se opaža na Madžarskem

JEK 16. t. m. INFORMACIJE ANGLEŠTER GUARDIANA.

veliko nezadovoljstvo z Nemčijo, a da se bo morala Madžarska vendarle ukloniti, kar bo pokazal že sedanjí Csakyjev obisk v Berlinu. Poročilo pravi, da stoji v Berlinu na stališču, da se nemška politična ekspanzija proti vzhodu ne more zavestaviti. CSR je že popolnoma vključena v nemško stero. Madžarska ji bo v kratkem sledila, dočim bo izolirana Rumunija morala sama iskati naslonitve na Berlin. Nemčija je dovršila sedaj dobo revolucije in Hitler stopa po isti poti, kakor je stopal Napoleon po francoski revoluciji.

Glas madžarske opozicije

PROTI NAMERAM UVEDBE TOTALIT ARNEGA REŽIMA IN ZA POPOLNO NEODVISNOST MADŽARSKE.

BUDIMPEŠTA, 12. januarja. Opozicijski listi objavljajo v senzacionalni obliki vesti o skupnem zborovanju krščanske opozicije, na katerem so govorili razni politiki. Zborovanje je poteklo v znamenju boja za neodvisnost Madžarske. Poslanec Kelemen je očital Imredyju, da hodi zelo čudna pota. »Popolo d'Italia« je namreč objavil vest, da se je Imredy odločil, da uvede na Madžarskem totalitarni režim, in grof Bethlen je naglasil, da mora biti ta vest gotovo iz madžarskega vira, ker se Italija nikoli ni sama vmešavala v madžarsko notranjo politiko. Tibor Eckhard je pa dejal, da kdor namerava zrušiti misel sv. Štefana, ne more biti prijatelj madžarskega naroda. Vsaka doba ima svoje ideje, sedanja pa je čas socialnega napredka. Prav tako je Eckhardt protestiral pro-

ti nekim veleislam, ki se vmešujejo v madžarsko politiko in gospodarstvo. Tudi bivši trgovinski minister Bornemisza je zahteval politiko, ki bo zagotovila popolno neodvisnost Madžarske.

Razmejevanje med Češko in Nemčijo

PRAGA, 12. januarja. V Ratiboru se je pričelo delo češko-nemške razmejitvene komisije, katere naloga je, določiti dokončno podrobno mejo med CSR in Nemčijo na odseku Stejzije in Moravske, kakor tudi severnovzhodne Češke. Delo komisije se bo vršilo najprej na podlagi zemljevidov in zadevnega materiala in šele pozneje, najbrže komaj spomladi, na terenu.

Zapiski

Mussolini ne bo pisal spominov

V italijanskem tisku se je pojavilo nekaj Mussolinijevih izrekov, od katerih je zbudil pozornost zlasti ta-le: »Podrobni spomini intimnega in osebnega značaja so preostanek starega veka in zapečkarstva. Nikakor ne nameravam pisati svojih spominov.« Tako je italijanski ministrski predsednik izrazil svoj odpor do navade, poverjati nekatere stvari papirju, kajti z razvojem časa jih je mogoče na vse načine tolmačiti, pogosto pa tudi netočno izražajo pravičen smisel dogodkov ali nazorov spreminjajočega se življenja. — Od ostalih izrekov so zlasti zanimivi naslednji: Sem obupno Italijan. — Življenje narodov se razvija v ljugastorevni narodi bogatijo, bogati osromastujejo. — Priporočam znanjansko število obredov, banketov, demonstracij in če mogoče — govorov. — Živeči so odgovorni za ohranjanje najlepših tradicij prešlih generacij in za pomnoženje dediščine za prihajajoče robove. — Hvaležen sem usodi za vse težave. Bilo jih je več ko lepih, srečnih dogodkov. Toda ti mi niso dali ničesar. Težave v življenju utrjujejo mojo misel. Naučile so me, kako živeti.

„Miš d'ina francoskega imperija“

Sin francoskega ministrskega predsednika Jean Daladier je pod nazivom »Mladina francoskega imperija« pokrenil gibanje, ki hoče zbuditi pri francoski mladini večje zanimanje za francosko kolonijo. Mladi Daladier je na dan ustanovitve novega pokreta (J. E. P.), ki po njegovem poudarku ne zasleduje nobenih političnih ciljev, imel v francoskem radiju predavanje, v katerem je razložil smotre novega gibanja in naslovil na francosko mladino poziv, naj se priključi temu gibanju. Člani pokreta nosijo na laktu trak z začetnicami J. E. P.

Lindberghovo poročilo o evropskem letalstvu

Polkovnik Lindbergh, ki je nedavno obiskal Nemčijo, je podal ameriški vladi zaupno poročilo o nemških letalskih silah. Uradna vojaška mesta sicer nečejo potrditi te vesti, izjavljajo pa, da je Lindbergh kljub svojemu dolžnemu bivanju v Evropi ostal član ameriškega vojaškega letalskega kadra. Na podlagi Lindberghovega poročila bodo odločilni ameriški vojaški krogi predlagali gradnjo velikega števila vojaških letal.

Preglavice s Chamberlainovim obiskom pri papežu

Znano je, da bo angleški min. predsednik ob priliki svojega obiska v Rimu posestil tudi papeža. V londonskih listih so se že pojavila vprašanja, kako se bo Chamberlain pri tem obnašal, točneje rečeno, kako se bo pred papežem priklonil. Predpisi Vatikana so namreč zelo točni in strogi. Že pri obisku W. Churchilla, ki ga je bil sprejel papež v privatno avdience leta 1925., so nastale težave s predpisi na obeh straneh, kajti Churchill je obiskal papeža kot predstavnik protestantske države. Enak je položaj sedaj. Zadevo pa so rešili s tem, da bo Chamberlain napravil tri poklone, ne bo pa moral pri tem klečati. Tako so Angleži likvidirali veliko sitnost v zvezi s formalnostmi, katerih pa so sami največji zagovorniki in čuvvari.

Italijanom ni treba čitati knjig

Na ugotovitev mednarodne Založniške zveze, da se od vseh držav na svetu najmanj čita v Italiji, kajti na 1 čitatelja prihaja 1600 oseb, odgovarja »Lavoro fascista«, da je temu res tako, vendar je to dokaz, da Italijan stvari nenavadno hitro in bistro razume, bolj kot drugi narodi, razen tega pa je fascistično življenje samo tako napeto in polno dogodkov, da ne dopušča lenarjenja ob knjigah.

Maribor, 12. januarja.

Dolga vojna je za diplomacijo kraska prilika, da se izkaže. In okoli španske vojne si prizadevata sedaj predvsem dve diplomaciji — italijanska in angleška; katera se bo izkazala? Tako italijansko kot angleško stališče se je tekem vojne precej izpremenilo. Italija je ob početku vojne svojo intervencijo zamolčala in prikrivala; sedaj jo obeha na velik zvon. S tem je italijanska akcija v Španiji postala za Italijo vprašanje prestiža, za katerega so avtoritarni režimi silno občutljivi. S tem je pa Italija tudi nedvoumno postavila svoje zahteve v Španiji, predvsem zahtevo po pomorski in letalski bazi na Balearih. S tem je Italija spravila Franco v politično in tudi ekonomsko odvisnost, saj cenijo Francove vojne dolgove Italiji na 100 milijonov funtov.

Dočim je italijanska intervencija v Španiji vedno močnejša, je nemška intervencija v evropskem delu Španije popustila. Ojačila se je pa v španskem Maroku, kjer nemški tehnik gradi na francosko-španski meji »Stiegrfedovo« linijo. Nemci vodijo v Maroku med muslimani veliko propagando za ustanovitev političnega gibanja v duhu nacionalnega socializma. Naivnejša je pa atlantska obala španskega Maroka, ki nudi nemški mornarici bazo na enem izmed mest, kjer so Angličje posebno občutljivi.

Italijanska intervencija v Španiji predstavlja torej eno izmed italijanskih akcij za nadvlado v Sredozemlju, nemška intervencija eno izmed nemških akcij za ustanovitev kolonialnega imperija. Angleška diplomacija je te nevarnosti predvidevala. Ravno sta minili dve leti, odkar je Anglija sklenila z Italijo znani gentlemen's agreement, v katerem se je Italija zavezala spoštovati teritorialno integriteto Španije. Anglija si je ves čas vojne prizadevala in si še prizadeva, da izrine iz Španije tuje intervencije in s tem je često indirektno podpirala Franco. Angleška diplomacija je pa računala, da bo njeno delo lahko, če izloči tuje vplive. Obnem je računala, da ji utede biti Franco v določenih slučajih ugodnejši od republikanske vlade.

Toda ti slučajji se niso uresničili. Italijanska intervencija v Španiji in nemška v Maroku sta vedno močnejši, Francova odvisnost vedno večja. Nasprotno pa je republikanska vlada odposlala tuje prostovoljce povsem po načrtu odbora za nevmesavanje. In znala je pridobiti na svojo stran republikanski centum. Vlada predsednika Negrina uživa polno zaupanje Angličje, je zapisal pred nekaj dnevi Winston Churchill. Anglija se sedaj upira priznanju pravic vojskujoče se stranke Francu, ker Franco ni izpolnil pogojev, ki jih je stavil londonski odbor za nevmesavanje. Prizadevanje italijanske diplomacije je že pol leta osredotočeno ravno na doseg pravic vojskujoče se stranke Francu. Kot je znano, bi Franco v slučaju priznanja lahko izvajal po mednarodnem pravu upravičeno in brzokone tudi efektivno blokado republikanske Španije ter tako bistveno oslabil njeno odpor.

Anglija se je upirala priznanju tem laže, ker Franco od početka sem po neuspehu v Kataloniji ni izvedel nobenih vojaških akcij. Medtem se je izkazalo, da skupina, ki jo Franco vodi, ni prav nič enotna in trdna. V govorih Francovih ministrov so se tekem novembra pokazale velike razlike. Kot piše »News Chronicle«, so ta nasprotja tolikšna, da se je po londonskem mnenju bati vstaje, če se Francova ofenziva proti Barceloni ponesreči. Tekom preteklih mesecev je prišlo do nemirov v Francovi Španiji in do izrazov nezadovoljstva napram italijanskim četam. Prišlo je do atentata na notranjega ministra Avido.

Franco sam pač ni mogel voditi ofenzive. Zato se bore ob Segru širil italijanske divizije. V odseku spodnjega Segra je v Francovi armadi polovica moštva italijanskega, dalje vsa artilerija, aviacija in tanki. Od Guadalajare sem ni bilo v borbah toliko italijanske pehote kot sedaj.

in sedaj je vprašanje, ali bo Francova armada v Varrazonu pred prihodom Chamberlaina in Halifaxa v Rim. Italijansko časopisje je samo mnenja, da odločilnega uspeha v Španiji še ne bo kmalu. »Popolo d'Italia« je poročal: Sovražnik daje vsak dan večji odpor ter prehaja

Poljska ostane nevtralna

NA NEMSKO IN ITALIJANSKO VPRAŠANJE, KAKšno STALIŠČE BI POLJSKA ZAVZELA V PRIMERU ITALIJANSKO - FRANCOSKEGA SPOPADA, SO V VARŠAVI ZAGOTOVILI NEVTRALNOST.

VARŠAVA 12. januarja. V zvezi z razgovori med Poljsko in Nemčijo ter Italijo, je bilo, kakor se tu zatrjuje, stavljeno Poljski tudi vprašanje, kakšno stališče bi zavzela v primeru orožnega spopada med Francijo in Italijo. To vprašanje je bilo stavljeno v zvezi z obrambno pogodbo, ki obstaja med Poljsko in Francijo in je še veljavna. Na to vprašanje je Poljska po svojem zunanjem ministru polkovniku Becku odgovorila, da se v tak eventualni spor ne bi vmešala, ampak bi ostala strogo nevtralna, to že z ozirom na

dejstvo, da je od ozemlja, na katerem bi spopad mogel nastati, zemljepisno popolnoma ločena. Na dobro poučenem mestu se pa k temu še dostavlja, da smatra Poljska svojo pogodbo s Francijo itak kot brezpredmetno, in to od trenutka, ko je Francija na zadevno poljsko vprašanje v Parizu odgovorila, da se za poljske načrte proti ukrajinski akciji ne bi mogla angažirati. O tem vprašanju se bo podrobneje razpravljalo ob priliki obiska italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Varšavi.

Španci prodirajo dalje

NA ESTRAMADURSKI FRONTI SE BLIZAJO REPUBLIKANCI GUADALAJARI. NA KATALONSKI PA NACIONALISTI TARAGONI UPOR KMETOV ZA FRANCOSKI FRONTI.

MADRID, 12. jan. Republikanska ofenziva, ki jo vodi na estramadurski fronti general Miaja, se uspešno nadaljuje v smeri proti Guadalajari. Pri napredovanju so doseple republikanski čete do Ponojale, ki so ga zasedle. Nasprotnikovo vojsko ruši za fronto završila vojna republikanski ruši za vrstili kmetov, ki napadajo posamezne oddelke, rušijo mostove ter železniške naprave.

BARCELONA, 12. jan. Reuter. Republikanske čete so se približale na 10 kilometrov važnemu križišču na železniški progi od fronte do Salamance. Republikanske poročilo pravi, da so odbiti vsi protinapadi čet generala Franca.

BURGOS, 12. jan. Nacionalistične čete

uspešno nadaljujejo ofenzivo v Kataloniji. Zasedle so večeraj kraj Cratolo in doseple na razdaljo 25 km pred Taragono. Po sreditih bojih se je nacionalističnim četam posrečilo sinoči zavzeti tudi mesto Mont Blanchi. Na fronti ob reki Ebro se je posrečel predor druge republikanske obrambne črte. Sovražnik je imel velike izgube in se le še slabo upira.

LONDON, 12. jan. Angleška vlada je protestirala pri vladi generala Franca zaradi kršitve pomorskega prava ob priliki zadnjega napada vojnih ladij generala Franca na republikanski rušilec »Diase«. Anglija zahteva odškodnino za škodo, ki jo je povzročilo obstreljevanje angleškega teritorija.

Spopadi brez konca in kraja

MEDTEM KO SE MED PRAGO IN BUDIMPEŠTO IZMENJUJEJO PROTESTNE NOTE, SE DOGAJAJO NA MEJAH VEDNO NOVI INCIDENTI.

PRAG, 12. januarja. Na večerajšnji noto češko-slovaške vlade, s katero je odklonila madžarsko zahtevo po odškodnini in odgovornosti za incident pri Mukačevu, je prispel danes v Prago odgovor madžarske vlade, ki pristaja na imenovanje mešane komisije, ki naj odide na kraj spopada. Večeraj med 10. in 13. uro so bili izmenjani med Madžarsko in CSR tudi prvi ujetniki. Medtem sta se pa dogodila zopet dva nova incidenta. Madžarski teroristi so večeraj vdrli na dveh mestih pod drug

kilometer daleč čez demarkacijsko črto. Madžarski teroristi so pri Dravci nenadoma prekorčili mejo in pričeli streljati na obmejno stražo. Streljanje z obeh strani je trajalo celo uro. Madžari so se posluževali tudi strojnice in vrgli 45 ročnih bomb. Drugi podobni incident se je dogodil pri Bervinghesu in je bil tekem tega tedna že četrti. Uradno je ugotovljeno, da so pri vseh sodelovali vojaki redne madžarske vojske.

Ceški obnovitveni načrt

POGAJANJA V BERLINU IN LONDONU. USTANOVITEV OSREDNJEGA URA DA ZA GOSPODARSKO OBNOVO, ZA POSLITEV BEGUNCEV IN BREZPOSELNIH.

PRAGA, 12. januarja. Te dni se prično v Berlinu nova gospodarska pogajanja med CSR in Nemčijo, v Londonu so se pa obnovila pogajanja za posojilo. V Pragi so v teku priprave za ustanovitev Osrednjega urada za gospodarsko obnovo. Prva naloga bo, da se preskrbi zaposlitev 180 tisoč beguncev iz odcepljenega sudetskega ozemlja in 83.000 brezposelnim z ozemlja Češke in Moravske. Ti brezposelni se bodo skušali zaposeliti deloma pri javnih delih, deloma pa v industriji in poljedelstvu. V zvezi s tem problemom bo izvršena tudi revizija državljanstva vseh tistih tujcev, ki so si pridobili državljanstvo v zadnjih letih, zlasti v zadnjem času pred okrnitvijo. Tu bodo prizadeti v prvi vrsti Zidje, ki so se priselili na Češko iz Avstrije, Nemčije in Poljske ter politični emigranti iz Nemčije, ki bo-

do morali emigranti iz Nemčije, ki boposelnim češkim beguncem in domačinom.

Knez namestnik se je vrnil

BEograd, 12. jan. Večeraj dopoldne se je vrnil Nj. Vis. knez nam. Pavle s svojege obiska pri romunskem kralju na lovu v okolici Temišvara v Beograd. Z njim se je vrnilo tudi njegovo spremstvo.

CSR NAJVEČJI IZVOZNIK OROŽJA.

ZENEVA, 12. januarja. Po poročilu Zveze narodov je bila lani CSR največji eksporter orožja; za njo pride Anglija in kot tretja Nemčija.

IZSELJEVANJE ŽIDOV IZ CSR.

PRAGA, 12. januarja. Vlada je votala 7 milijonov kron, ki se bodo porabile za izselitev prvega kontingenta 2500 Židov iz CSR.

skih prostovoljcev iz Francove armade, da pa ne more biti govora o priznanju pravic vojskujoče se stranke Franco. In »Times« pišejo: Mussolini se bo moral v bodoče odločiti ali za nadaljevanje vojne, čije konec je dvomljiv, ali pa bo moral omejit svoje izgube. Povsem izključena druga možnost ni; italijansko častništvo že dopušča, da je barcelonska vlada »vedno manj pod boljševiškim vplivom«.

J. F. (Pariz)

Mednarodni šahovski turnir v Leningradu

Keres, zmagovalce »Avro« turnirja, slabo pričel.

LENINGRAD, 12. januarja. Po 4. kolu je se nakopičilo toliko prekinjenih partij, da so mojstri v nedeljo in ponedeljek igrali samo nadaljevanja. Lillenthal je porazil Ragozina, Bjelavjenec Flohra, Goglidze Romanovskega, Reshewsky Romanovskega, Rabinovič Makaganova in Smislov Konstantinopolskega; remis pa so končale partije Alatorcev-Rabinovič, Kan-Toluš, Flohr-Ragozin, Keres-Bjelavjenec, Bondarevsky-Alatorcev, Bjelavjenec-Rabinovič, Lillenthal-Reshewsky, Panov-Leven fiš, Bondarevsky-Makaganov, Konstantinopolski-Alatorcev in Makaganov-Smislov. Več partij pa je še nadalje ostalo prekinjenih.

Po 4. kolu je stanje sledeče: Reshewsky in Smislov 3, Bjelavjenec, Bondarevsky 2½, Goglidze, Lillenthal in Rabinovič 2 (1), Kan in Ragozin 1½ (1), Makaganov 1½ (1), Alatorcev in Konstantinopolski 1½, Flohr in Keres 1 (1), Levfiš in Panov 1 (2), Toluš ½ (2) in Romanovsky 0 (2).

Promet med CSR in Romunijo še ni obnovljen

PRAGA, 12. januarja. Dasi je bilo po dunajski razsodbi naročeno Madžarski, da mora poskrbeti za čimskorajšnje obnove direktnega železniškega prometa med CSR in Romunijo na delu proge, ki je pripada Madžarski, se to še vedno ni zgodilo. Pač pa je že obnovljen direktni promet brzdovlakov iz Budimpešte v Berlin čez CSR.

Novi angleški poslanik v Turčiji

LONDON, 12. jan. Novi angleški poslanik v Turčiji je sir Hugh Knatchbull Hubertson, ki je bil do sedaj poslanik na Kitajskem. Znan je posebno po diplomatskem incidentu med Britanijo in Japonijo, pri katerem je igral važno vlogo. Japonski vojaški letalci so lani napadli za majhne višine avtomobil Knatchbulla ter ga obstreljevali s strojnimi. Pri tej priliki je bil poslanik težje ranjen.

STREL NA NEMSKI KONZULAT.

Berlin, 12. januarja. DNB poroča, da je bil v Amsterdamu sprožen strel na nemški konzulat. V Haagu je pa neznanec ustrelil v delovno sobo nemškega legacijskega svetnika. Holandske oblasti so uvedle preiskavo.

POŽAR V AVSTRALIJI SE NI POGASEN.

MELBOURNE, 12. jan. Skoda, ki je zaradi požara gozdov nastala v južni Avstraliji, se čeni na okoli 300 milijonov dinarjev. Kakor je »Večernik« že pred tremi dnevi poročal, se je požar razširil iz zvezne države Victorije sedaj že na Novi Južni Wales, kjer je zgorelo 12 ljud. Vročina še ni pojenjala.

POROČILA S KITAJSKEGA.

WASHINGTON, 12. jan. Kitajska je naročila pri neki ameriški firmi 200 letal za skupno vsoto 432 milijonov dinarjev.

HONGKONG, 12. jan. Kitajske čete so zavzele v južnovzhodnem delu province Šansi tri važna mesta.

TRINIDAD SE BRANI ŽIDOV.

TRINIDAD, 12. januarja. Guverner je prepovedal nadaljenje vseljevanje Židov.

ANGLEŠKI STRAH PRED LEOPARDOM.

LONDON, 12. januarja. Velik strah pri prebivalstvu angleške grofije Devon je povzročil leopard, ki je pred tremi dnevi ušel iz zoološkega vrta v Plymouthu. Pri tej priliki je ranil čvarjara, ki je še sedaj v bolnišnici. Leoparda lovijo že tri dni, nastavlili so mu celo mastno pečenko, ki je sicer vso požrl, a pustil kosti in znova pobegnil. Poklicali so na pomoč policijo da ujame nevarno žival.

Borza. Curih, 12. januarja. Devize.

Beograd 10, Pariz 11,67, London 20,665, New York 442,50, Milano 23,275, Berlin 177,25, Praga 15,16.

Vremenska napoved. Večinoma megleno ali oblačno, toda brez bistvenih padavin. Temperatura večinoma okrog ničle.

Smužarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 12. jan.)

Kotlje-Rimski vrelci: — 8. jasno, mirno, 45 cm pršča, smuka idealna, drsalnišče uporabno. — Pecca: 0. delno pooblašeno, mirno, 15 cm pršča na podlagi 85 cm, smuka idealna. Od drugih postojank ni poročil!

Novice

Smotrno kulturno delo v Prekmurju

V dvajsetih letih svobodnega Prekmurja se je mnogo izpremenilo. Največji uspeh, ki ga more zaznamovati slovenstvo v Prekmurju se je pokazal nedvomno in na kulturnem področju. Tudi najstarejši preprosti ljudje obvladajo danes knjižni črkopis, slovenska književnost je postala ljudstvu dostopna po šolah, knjižnicah, društvi itd. Prej popolnoma brezpomembni politični činitelji, se je prekmurško ljudstvo v novih razmerah politično močno razgibalo, kar je imelo močan vpliv tudi na njegovo kulturno življenje. Poleg političnih in gospodarskih organizacij je danes član različnih prosvetnih organizacij, katoliških, sokolskih in kmetskih. Dobil je svojo gimnazijo. Zrasel je rod, ki je narodno popolnoma zaveden, ki že prihaja v javno življenje in ki se čuti tesno povezanega s to zemljo, na kateri se je rodil. Akademiki imajo dva kluba, v Soboti izhajajo literarni mesečnik mlade generacije, med mladino je izrasel prvi prekmurški pisatelj v knjižni slovensčini, ki je napisal do danes že enajst knjig. Njemu sledi mnogo svežih in mladih moči.

Mnogo je bilo storjenega in vendar je treba ugotoviti, da doseženo še daleč ni vse in da današnji težki časi, v katerih se je znašel naš narod z mnogimi maliimi narodi sveta, zahtevajo podvojenega in smotrnega dela, ki bo moralo v marsičem ubrati nova pota. Da smo veliko napredovali v 20 letih, nam mora biti razumljivo in naravno po doseženi svobodi. Toda pripravljali so se tudi tisti, ki se z novim stanjem v svetu niso hoteli spriznati. Čas zahteva od nas, da moramo biti mnogo odpornejši, kot smo bili pred dvema desetletjema, če nečemo biti zopet izpostavljeni težkim preizkušnjam.

Pisatelj Miško Kranjec je pred kratkim omenil dejstvo, da so se mladi generaciji, ki je hotela delati z močnim in zdravim mladostnim ognjem in tudi inteligenci, ki je prišla v Prekmurje, postavljale mnoge ovire, ki so bile krive, da uspeh ni bil še večji. Besede so se vsled pisateljeve občutnosti, da ni navedel krivcev, skušale celo krivko tolažiti. Vendar pa to dejstvo, da so se postavljale take ovire, ni edini zaviralni moment v prekmurškem kulturnem življenju.

Nekoč je predstavljala slovensko misel v Prekmurju skupina narodno zavrednih duhovnikov, ki je okrog svojega nabožnega časopisa zbirala preprosto ljudstvo, ga učila slovenskega branja in mu ohranjala materinski jezik. Povojne razmere so to sredino močno spremenile. Parlamentarna demokracija je kljub poznejšim nasprotnim tendencam vzbudila v prekmurskem človeku že precejšnjo zavest enakopravnosti, volje po političnem udejstvovanju in opredeljevanju. Pri tem dejstvu in celo pri versko tako pomešanem ljudstvu, kot je prekmurško, monopol kakršne koli skupine po kulturnem udejstvovanju ni mogoč. Vzbuja bi odpor in nazadovanje, mnogo narodu nujno potrebnih in koristnih sil bi se brezplodno poragznilo. Prva nujnost, ki jo zahteva današnja stvarnost v Prekmurju, je torej svoboda kulturnega udejstvovanja, ki ne sme imeti nikakih zaprek, ker je vedno, naj bo kakršnega koli svetovnega nazora, slovenska in narodna. Edino tak način je primeren za nujnost današnjih dni — da bo vsak tudi najpreprostejši človek povezan z narodno skupnostjo.

(Jutri konec.)

Kako omejiti odtok sezonskih delavcev?

OB SMOTRNI RAZDELITVI DELA IN TOV BI LAHKO DOMA ZAPOS

Vsako leto odhaja v tujino na tisoče naših delavcev za kruhom. S tem trpi naše narodno gospodarstvo, saj izgubimo zelo mnogo delovnih sil, trpi pa zaradi tega tudi naš nacionalni št. khr. se naša narodna zavest. Saj je pri nas za vse dovolj khr. treba je samo malo več smotnosti pri razdelitvi dela. Tudi pri nas je vsako leto razpisano mnogo javnih del, pri katerih bi bili lahko zaposleni skoraj vsi sezonski delavci. Ta javna dela pa je treba urediti tako, da se bodo začela že spomladi, ko odhajajo sezonski delavci in ne šele v jesenskem času, ko je vsako delo več ali manj otežkočeno. Javna dela v jeseni trpijo zaradi

PRAVOČASNI ODOBRTIVI KREDITOV BI LAHKO DOMA ZAPOS

vremenskih neprilik na kakovosti, trpijo pa tudi ljudje, ki so zaposleni pri teh delih. Zaradi tega je potrebna preureditev potrjevanja raznih proračunov s strani državnih oblasti. Potrjevanje proračunov naj se ne zavlačuje, ker se s tem zavlačujejo tudi javna dela in delavci nam odhajajo zato preko meje v tujino. S pravočasnim potrjevanjem različnih proračunov se omogoča začetek javnih del, bodisi cestnih ali kakršnih koli že spomladi. Na ta način bi se odtok sezonskih delavcev zelo omejil, saj je našemu delavcu pač ljubše, če dobi delo in zaslužek doma, ne pa v tujini.

Da delavstvo na Sladkem vrhu ne bo „praznovalo“

Tovarna na Sladkem vrhu ob meji zapušča okoli 350 naših delavskih družin. Zaradi nepredvidljivih težkoč, ki so v zvezi s sosednjim mejasem, bi bila tovarna pristojna prenehati obratovati. Zato je priskočila na pomoč banovina, da reši te delavske družine. Odlučila se je, zgraditi novo dovozno cesto ob Muri k tovarni. H gradnji bo prispeval tudi mariborski okrajni cestni odbor 25.000 dinar-

Živ proglašen za mrtvega

Zalovina je usoda 70-letnega starca Jove Pavkovića iz Bosanskega Petrovca. Nekoč bogat kmet je sedaj velik siromak. On in njegova žena ter mali otroci stradajo. Pavkovića je že v zgodnji mladosti odšel iz rodne hiše v Udbini. Zaradi ljuljivosti si je priljubljen precej denarja, ki ga je poslal svojemu očetu za vzdrževanje hiše in posestva. Po očetovi smrti so bratje Pavkovića zavrgli. Niso mu priznali deleža, češ da je predolgo živel v svetu. Tožil je in oblast mu je priznala pravico. Do delitve pa takrat ni prišlo. Zopet je odpotoval z doma. Čez nekaj let se je vrnil v domačo občino, kjer pa so mu sporočili, da so ga zbrisali z liste živih. Zatrjevali so živemu človeku, da je umrl, da je mrtve. Le s težavo je starček dokazal, da je živ in zdrav. Tedaj pa ga je čakala druga nesreča. Občina je, misleč, da je Pavkovića mrtvega, dovolila njegovim bratom, da si zemljo razdele-

jev. Za protiuslugo pa dobi veliko skladišče gramoza za dobo 15 let. Mura namreč naplavlja v ovinku pri nekem tovarniškem objektu ogromne količine zelo dobrega gramoza, ki ga je doslej tovarniško delavstvo spravljalo s tega mesta nazaj v Muro. Tako bo okrajni cestni odbor v Mariboru za dolgo vrsto let preskrbljen s prvostavnim gramožom, ki ga v Slovenskih goricah zelo primanjkuje.

Tako je postal mož berač. Starček pa še ne miruje. Pravi, da mora pravica zmagati. Zato je vložil tožbo proti tistim, ki so ga čez noč spremenili v berača.

Zaradi snega ustavljen promet

V Bosanski krajini je zapadel tako visok sneg, da je skoraj vseh promet ukinitelj. Ceste so za vozovni in avtomobilski promet nesposobne. Na železniških progah dela sneg velike ovire in imajo zato vlaki velike zamude.

Samomor med luščenjem bučnic

V Vardi so pri nekem posestniku luščili bučnice. Pri delu je pomagala tudi 19-letna gospodinjstva pomočnica Marija Kurbusova, ki se je šele pred dnevi vrnila iz mariborske bolnišnice. Nenadoma je mladenka odšla v sosednjo sobo, od koder se ni vrnila. Ko so jo šli iskat, so jo

sredi sobe našli nezavestno. Poleg nje je ležala izpraznjena steklenica, ki je dišala po lizolu. Takoj so poklicali zdravnika, ki pa ni mogel več rešiti mladega življenja. Njen fant je odšel v vojakom, njo pa so isti dan pokopali.

Na dosmrtno ječo obsojeni Spajzer prepeljan v Maribor

Celje, 12. jan.

Veliki senat je koncem decembra obsodil na dosmrtno ječo radi roparskega umora, katerega žrtev je bil mizar Jakob Tratinik, 27 letnega Spajzerja Ivana. Obsojenec priziv na apelacijsko sodišče je bil zavrnjen in dneva popoldne bo Spajzer prepeljal eskorta orožnikov iz Celja v mariborsko kaznilnico.

Iz obmejnega št. lja

Neznosen nered v dostavljanju pošte, že pred vojno je imela tukajšnja pošta 3 pismošose, promet ni dosegal niti polovice sedanjega. Po vojni je to stanje ostalo tako, da se je dobivala pošta redno deloma dnevno, deloma vsak drugi dan. Pred enim letom pa je zbolel en pismošosa, na kar je nastal nered; pošta se je dobivala vsak drugi ali tretji dan, pa tudi nič, posebno ker je bolehal tudi drugi pismošosa. S pritožbami in protesti na pošto se ni dalo in se ne da nič pomagati. Tam pravijo, da vlada v tem vprašanju tak red, da ako bolan pismošosa ne umre ali je penzioniran ne dobe nadomestila. Sedaj pravijo, da je eden pismošosa upokojen že pol leta, nadomestila pa še ni. V dostavi pošte ostaja isti nered. Ob cesli se pošta dobiva še dnevno, a v ostalih krajih po enkrat, dvakrat na teden ali tudi nič čeravno imata ostala pismošosa oziroma eden prenaporno delo. — Št. lja slovi po najplivnejših narodnih zastopnikih; apeliramo in prosimo, da zastavijo svoj vpliv tudi za to vprašanje, da se čimprej ugodno reši. Prizadeti občini.

Iz Poljčan

Odhodnica. Brat Deliček Fran, tajnik tukajšnjega sokolskega društva je odšel te ni k vojakom. Upravni odbor se je na zadnji seji od njega prisrčno poslovil. Brat starosta se mu je zahvalil za njegovo vestno delo in mu želel vse najboljšo in srečen povratek. Zdravo!

Občni zbor tukajšnjega Sokola bo v nedeljo, dne 12. februarja ob 15. uri v čitalnici.

o Štiri geodetske inženirje in tri geometre sprejme vojaški zemljišni urad. Pravilno opremljene prošnje je treba poslati načelniku vojaško zemljišnega zavoda najkasneje do 15. februarja.

o V Lutomeru je umrla vdova po poljijskem uradniku gospa Viljemina Milavčeva. Kljub 69-letom je bila še vedno agilna narodna delavka.

o Za pobljanje sušmarstva. Včeraj je bila v Ljubljani anketa za pobljanje sušmarstva, ki jo je vodil načelnik trgovskega oddelka banske uprave dr. Ratej.

o Ni se mu posrečilo. Posestnik Sambolec Filip iz Velike nedelje je imel včeraj neprijeten obisk. Pri belem dnevu je prišel pred njegov hlev neki moški in kradel kokoši. Na srečo je bil Sambolec doma in ga je pri tatvini zasačil. Tat jo je popihal, toda kazni ne bo ušel.

o Avto povozil cirkuškega konja. Na cesti pri vasi Spodnje Pljavško pri Krškem je neki tovarni avtomobil povozil dresiranega cirkuškega ponija Berte Smidove, lastnice cirkuša iz Osijeka. Zadeva je prijavljena sodišču, ker zahteva lastnica 8000 din odškodnine.

o Odpušeni valence padel v Dravo. Zaradi živčnih napadov je neki čevljarski mojster v Ptujju odpustil 17-letnega varjenca Bogomila. Mladenič je žalosten strmel z mostu v ledene valove Drave. Nenadoma je dobil živčni napad, da je padel v reko. Siromak se je komaj rešil. Usmilili so se ga dobri ljudje, ki so fanta sprejeli v toplo sobo in ga nato spravili v bolnišnico.

o Divjega prašiča so ubili pod Obhlnem nad Litiijo. Posestnik Anton Bučar je povabil nekaj kmetov na boj z divjimi svinjami, ki jih je precej v tamkajšnji okolici. Kmalu so zagledali orjaškega merjasa. Bučar je dvakrat ustrelil in zadel.

Toda strel merjascu niso prišli do živčega. Zato so kmetje kar s krampi in sekirami navahali na ščetinarja in ga ubili. — Merjasec je tehtal preko 120 kilogramov.

o Zagonetka s finančnim stražnikom. Že več dni so pogrešali finančnega stražnika Modica iz Mokronoga. Preiskali so vso okolico. Končno so moža našli na nekem seniku nezavestnega. Roki je imel popolnoma zmrzli. Zdravnik mu je le s težavo obvaroval življenje. Kaj je nameraval finančni stražnik, ni znano.

o Nevarna vlomilca pod ključem. Šoštanski orožniki so prišli 27-letnega Iv. Kaligaro in 26-letnega Ludvika Miklavžina, ki sta nedavno vlomila pri peku Kalbi v Šoštanj in odnesla 5850 din. Na vesti imata še več drugih tatvin.

o Strokovne tečaje bo priredila v Celju podružnica Zavoda za pospeševanje obrti. Za kovinsko stroko bo tečaj od 15. t. m. naprej vsako nedeljo od 8. do 12. v Obrtnem domu, vodil ga bo strok. učitelj g. Franjo Žolnar. Tečaj za šivilje in krojačice bo vodil strok. učitelj g. A. Uršič in bo od 17. t. m. naprej vsak dan od 19. do 21. razen sobote v mestni ljudski šoli. Za mizarje se bo pričel tečaj 17. t. m. ob 19. O lesni tehnologiji bo predaval g. Golob star., o notranji opremi inž. arh. g. Brodnik, o strokovnem risanju g. Velohar, o obrtni kalkulaciji in izpoljavi stopnišč g. Golob ml. — Upravni tečaj (obrotna zakonodaja, socialna zakonodaja, administracija) se bo pričel 23. t. m. ob 19. v Obrtnem domu, vodil ga bo nadkomisar g. Pogačnik.

o Vlomna tatvina v Petrovčah. Več bralcev »Večernika« je želelo vedeti, kako je z velikim vplomom v Petrovčah, o katerem sta poročala včeraj »Jutro« in »Slovenski dom«. Mi o tem nismo poročali, ker v Petrovčah ni bilo nobenega vlomila, več ko dva mesca stare novice pa »Večernik« ne prinaša pod kričežimi naslovi.

o Umrlj so: v bolnišnici 53-letni posestnik Grabler Franc iz Bodreža pri St. Vidu pri Grobelnem in 43-letna služkinja Hribar Jozeja iz Braslovca; v Mestnem zavetišču v Medlogu je umrl 87-letni mestni revež Vizjak Tomaž.

o V bolnišnico je bila prepeljana Gajsek Rozalija iz Bodreža; pri padcu s klopi si je zlomila levo nogo v stopalu.

o Nogo je zagrabil in zmečkal drobilec v gramozni jami ob Savinji v Medlogu delavcu Gromu Josipu.

o Revizija volivnih imenikov. Mestno načelstvo razglašja, da se morejo vse osebe, ki imajo volilno pravico v obč. Ptuj, prepričati do 25. t. m. ali so v volivnem imeniku vpisane. Volivni imenik je vsakomur na vpogled na mestni policiji.

o Spremembe na sodišču. Dr. Vladimir Muha, ki je bil dosedaj na izvršilnem oddelku, je prestavljen na spodnji oddelček levji breg Drave. Dr. Robert Kramberger je prestavljen s tega oddelka na kazenski oddelček in dr. Zvonko Doktor s kazenskega na izvršilni oddelček.

o V ledenih valovih Drave. K včerajšnjemu poročilu pod tem naslovom zatrija je Drevensček, mojster vajenca Dvorska Bogomila, da je svojega vajenca samo začasno poslal domov in je pozval njegove starše, da ga pošljejo v bolnico radi živčnih napadov. Fant pa, ki svojega mojstra menda ni dobro razumel, se je medtem zgubil v mrzle dravske valove.

o Nekdaj slavni operni pevec umrl v sirotišnici. V zagrebški sirotišnici je umrl gledališki igralec in odlični operni pevec Mirko Cipa. Umrl je v največji bedi kljub temu, da je bil pred leti ljubljene zagrebškega gledališkega občinstva.

o Ti preklemski poblini ti! Jaz te bom že naučil, prepetati nekoga, ki je manjši od tebe!

Maribor

Državna cesta Maribor—Slov. Bistrica

ZALOSTNO STANJE SEDANJE CESTE — KAKO BO IZ MESTA VODILA NOVA CESTA, KI JE V NAČRTU

Usoda državne ceste Maribor—Slovenska Bistrica je zelo žalostna. Ta cesta, ki je ena najvažnejših v državi, sploh, je v takšnem stanju, da se avtomobilisti raje vrnejo, kakor pa da bi na njej kvarili svoja vozila. Seveda imamo zaradi tega neprecenljivo škodo. Vendar se govori o modernizaciji te ceste, ostane pa samo pri načrtih. Od 36 milijonov dinarjev, ki so bili namenjeni za javna dela pri nas, smo doslej dobili samo 4 milijone, na razpolago pa je samo še 6 milijonov dinarjev. Seveda s tem denarjem nikakor ne bo mogoče urediti ceste Maribor—Slovenska Bistrica.

Zanimivo je tudi, zakaj se modernizacija te ceste tako zavlačuje. Po načrtu bo šla nova cesta mimo Pokočinškega zavoda na Kralja Petra trg v ravni črti proti jezuitski kapelici ob železnici. Pri

železniškem prelazu blizu omenjene kapelice bodo napravili za novo cesto podvoz. Ta podvoz pa je tudi vzrok zavlačevanja. Potrebna je bila namreč odobritev železniške uprave, ki pa je zadevo zavlačevala. Skozi železniški podvoz bo vodila nova cesta preko travnika proti mestnemu vodovodu, kjer bo prišla na sedanjo državno cesto.

O modernizaciji omenjene ceste je bilo govora tudi na večerajšnji proračunski seji okrajnega cestnega odbora v Mariboru. Odborniki so se v debati zavzemali za skorajšnjo ureditev te prevlačne državne ceste, ki veže severno mejo z našim jugom. Sklenjeno je bilo, da bo tukajšnji okrajni cestni odbor posredoval pri banovini, ta pa pri gradbenem ministru za modernizacijo ceste Maribor—Slovenska Bistrica.

Obisk pri prenovljenem „Novem svetu“

Včeraj je bil komisijski ogled renoviranih prostorov hotela in restavracije »Novi svet«, ki pod vodstvom priljubljenega gostinskega strokovnjaka g. Josipa Povodnika zelo lepo napreduje. V komisiji so bili poleg drugih tudi načelnik mestnega gradbenega urada g. inž. Baran, mariborski gradbeni podjetnik g. inž. Slajmer in mestni fizik nadsvetnik g. dr. Novak in mestni obrtni referent g. dr. Senkovič. Vsi so se žudili podjetnosti

g. Povodnika, ki se ni ustrašil denarnih žrtev ter je iz svojega podjetja napravil vzorne gostinske prostore. — Povabljeni gostje so si ogledali lepe restavracijske prostore, ki so med najlepšimi v Mariboru. K vsemu še dobra kapljica, izvrstna kuhinja z različnimi specialitetami in vzorna postrežba. Med razgovorom je g. Povodnik izdal še več svojih načrtov, ki bodo našemu gostinstvu pripomogli še do večjega slovesa.

Dekle pod avtomobilom

Sinoči se je okoli 19.30 pripetila na Ptujski cesti na Tezmem prometna nesreča, katere žrtev bi bila skoraj postala 19-letna frizerska vajenka Frida Königova s Tezmege. Imenovana je popolnoma pravilno šla ob robu ceste in se umaknila iz mesta prihajajočemu mestnemu avtobusu, ki je takoj nato pri Luknerjevi avtobusni postaji ustavil. Tik za avtobusom pa je privozil neki avtomobil iz mesta s številom 2—806 in hotel prehiteti mestni avtobus. Pri tem pa je z vso silo trčil Königovo v hrbet ter jo vrzel pod kolesa. Izredna sreča v nesreči je, da je dekle obležalo pod avtomobilom med kolesi. Ker čuti mladenka hude bolečine v križu in desni roki, je morala iskati zdravniško pomoč. Zadeva je javljena tezenskim ožnikom.

Oj zdaj gremo ...

Včeraj so se mladenič mariborskega vojaškega kroga odzvali klicu domovine. Ves dan so bile ulice polne postavnih fantov, ki so odhajali k vojakom. Z vsakim vlakom so prihajali v družbi svojih staršev, bratov in sester ter svojih voljenk. Slovo je bilo prisrčno, toda grenko. Mladičih odhajajo za nekaj mesecev

služiti redni kadrovski rok veseli in s pesmijo na ustih, saj jih kliče kralj in domovina.

m. Telefonski naročniki se opozarjajo, da plačajo običajno telefonsko takso najkasneje do 16. t. m., da se tako izognejo dodatne telefonske takse v iznosu din 100.

m. Vojaški urad poziva vse v Mariboru bivajoče mladeniče rojstnega letnika 1921, da se nemudoma a najkasneje do 15. februarja t. l. prijavijo v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg 11, soba št. 4 radi vpisa v vojno evidenco. Seboj morajo prinesiti: krstni list in domovnico ali kak drug dokaz o domovinstvu. Starši, varuhi in mojstri, ki imajo v uku take mladeniče, so odgovorni, da se ti prijavijo.

m. Tečaj za ljubljanski gasilski kongres, Mariborska gasilska četa bo priredila 5. febr. enodnevni tečaj za pripravo na gasilski kongres, ki bo od 13. do 15. avg. v Ljubljani. Na tečaju bodo zastopniki vseh čet iz obmejnih gasilskih žup.

m. Požar na deželi. Posesnici Mariji Guncer v Zg. Bistrici je požar uničil kozolec. Zgorela je tudi čela zaloga sena. Ogenj je napravil okoli 20.000 din škoda.

m. Perilo, ukradeno v bolnišnici, najdemo. Tezenski orožniki so ob priliki lišne preiskave pri Matildi K. v Razvanju našli nekaj perila, ki je bilo nedavno ukradeno v tukajšnji bolnišnici. Perilo so vrnil, Matildo pa izročili sodišču.

m. Sestri strl več reber. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali 45-letno posestnico Terazijo Pesner iz Usnjarske ulice, ki ji je brat med pretepanjem zlomil več reber.

m. Pri sankanju ob oko. Na Kapeli v Slov. gorah je med sankanjem neki smučar zabolal s smučarsko palico v oko 6 letnega posestnikovega sina Ivana Radohana. Nevarno ranjenega dečka so prepeljali v tukajšnji bolnišnico.

m. Koliko pogrebov je bilo lani v Mariboru. Pogrebni zavod v Mariboru je lani pokopal 784 oseb, med njimi 12 vojakov, 10 kaznjencev in 15 samomorilcev. Lani je bilo 12 pogrebov I. razreda, 65 pogrebov II. razreda, 97 pogrebov III. razreda, 81 pogrebov IV. razreda, 130 pogrebov V. razreda, 50 pogrebov VI. r. in 95 pogrebov VII. razreda. Otroških pogrebov je bilo 48, ubožnih 28 in 129 bolniških.

m. Sin pretepel očeta. V mariborsko bolnišnico se je moral zateči 55 letni posestnik Jakob Kavčič iz Trčove. Med prepričam ga je sin tako pretepel, da mu je povzročil več nevarnih telesnih poškodb.

m. Več divjih lovcov so orožniki te dni prijeli sodišču. Na Dravskem polju so izsledili 50 zank, v Dravski dolini pa so zaplenili več srn, ki so jih divji lovci skrili v seno.

m. Dvomešecni tečaj za pasivno obrambo bo priredila začetkom februarja mariborska gasilska četa. V tečaju bodo sodelovali samo gasilci.

m. Tatvina aktovke z denarjem. Vdova Marjeta Posinger je prijavila policiji, da ji je včeraj nekdo ukradel s kolesa na Grajskem trgu aktovko, v kateri je imela 1900 din gotovine za trafikantino Serainik na Aleksandrovi cesti 7.

m. Razprava proti Pintariču in Kodru. Državni tožilec je že sestavil obširno obtožnico proti zloglasnima morilecema Pintariču in Kodru ter njunim pajdašem. — Razprava bo začetkom februarja in bo tajna, ker sta med obtoženci tudi dva mladoletnika.

m. Sankači povozili žensko. Na Lelmu pri Podvelci so otroci pri sankanju povozili 30 letno dekle Antonijo Potočnik, ki si je pri padcu zlomila levo nogo. Poškodovanko so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. Karambol. Pred delavsko pekarno je neki osebni avtomobil povozil konja trgovca Antona Goleža iz Aleksandrove ceste in ga hudo poškodoval. Vzrok nesreče so bila poldenelna tla.

m. Čigavo je kolo? V gostilni Furlan na Tržaški cesti 1 je pred dnevi neznan moški shranil kolo »Rixe« z ev. številom 161873. Lastnik naj se zglašil na policiji. m. Nepošteni zajtrkovalet. V prodajalno Feiertagove pekarnice v Ulici 10.

oktobra je dnevno zahajal na zajutrak mlajši moški. Njegovi obiski so včeraj prenehali. Z njim sta izginili dve ročni torbici prodalca Al. Mahničeve, v katerih so bili manjši zneski denarja.

* Danes zvečer ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma se vrši predavanje Nabavljalne zadruge držav. uslužbenec. Predaval bo g. Janko Furlan. Člane vabimo k obilni udeležbi.

* III. veliki Sokolski ples v počastitev rojstnega dneva Nj. Vel. kraljice Marije se vrši v soboto, dne 14. januarja, v vseh prostorih Sokolskega doma. Sodeluje prvovrsten Sokolski jazz. Predpradaja vstopnic pri »Putniku«.

* Jubilejni 20. planinski ples agline mariborske podružnice Slov. planinskega društva bo tudi letos 1. februarja v vseh prostorih Sokolskega doma. Priključeni bo tudi nekaj novih prostorov, na razpolago bodo kar tri garderobe.

* Opozarjamo na današnjo premiero zabavne in čustvene Fodorjeve igre »Matura«. Na lepkih je bila pomotoma izpuščena vloga Antona, šolskega sluga, v kateri nastopi g. Milan Košič.

* Odelek Zveze Malstrovih borcev Sv. Bolenk pri Središču se najlepše zahvaljuje mestnemu poglavarstvu v Mariboru za velikodušno podporo, katero sta prejela za božičnico dva vinčarja in ena vdova, člani tega odseka.

* Že jutri, v petek 13. jan. je zbranje za 4. razred drž. razredne loterije Milijoni so vam na razpolago. Kupite srečko pri »Viru sreče«. »Putnik-u« Maribor.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Mariji Pomagaj, Aleksandrova c. št. 1, telefon 21-79; lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul. 18, telefon 27-901.

Kino

Jrajski kino. Danes veliki nemški senzacijski film »Kavčnik« film, ki nam kaže borbo za elastično žilno.

* Esplanado kino. Dunajska zabavna veseloigra »Millionaire«, Friedl Czapa, Albach-Retty, Fritz Imhoff.

* Union kino. Prekrasna drama »Pikova dama« po znani romanu A. Puškina, v franc. jeziku.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, ob 20. »Matura«. Premiera. Petek: Zaprt. Sobota ob 20.: »Vse za šalo«. Red D. Nedelja, ob 15. uri: »Aida«. Ob 20.: »Matura«.

Vala Bratino jubilej v mariborskem gledališču. Tudi mariborsko Narodno gledališče proslavi 25 letnico umetniškega delovanja svojega bivšega upravnika, dramskega ravnatelja in režiserja, sedaj člana ljubljanske drame g. Vala Bratine. In sicer s krstno predstavo »Partije šaha«, najnovjšega dela znanega goriškega pisatelja Branceta Bevka.

Kultura

Ivan Dečko in njegova doba

V lastni založbi novinarja Vekoslava Spindlerja v Mariboru je izšla ob koncu lanskega leta na 100 straneh osmerke brošura »Dr. Ivan Dečko in njegova doba«. Izšla je kot prispevek k politični zgodovini Slovencev ob tridesetletnici Dečkove smrti. Večina dela je posvečena spisu Ivana Oreškovega (psevdomim), v katerem opisuje dobo življenja in delovanja dr. Ivana Dečka. Dalje obravnava N. L. Vrabi dr. Ivana Dečka mlada leta, dve leti njegovega življenja v Mariboru, dvajset let v Celju ter posebej njegovo smrt. Razen tega prikazuje pokojnika kot publicista in politika, ki je odločujoče posegel v narodni in politični razvoj Slovencev na bivšem Spodnjem Stajerskem.

Dr. Vekoslav Kukovec, ki je bil pri dr. Ivanu Dečku kopicent in nekaj učenec v narodnem in političnem delu ter pozneje njegov naslednik kot slovenski poslanec v bivšem Stajerskem deželnem zboru v Gradcu, prikazuje velikega pokojnika v zvezi z njegovim življenjem ter nastankom narodne stranke, s katero se je pričelo novodobno politično opredeljevanje Slovencev na tergi ozemlju v istem smislu, kakor se je pričelo že po-

prej na bivšem Kranjskem in Goriškem. Primarij dr. Vladimir Brezovnik je prispel zanimive podatke v zvezi s spominj na Dečkovega očeta, univ. profesor dr. Fran Ilešič pa dogodke v zvezi z ljubljanskim shodom zaupnih mož dne 29. novembra leta 1894. Ob koncu je pridejan še sestavek o boju za slovensko gimnazijo v Celju, zaključujejo pa to zanimivo brošuro izjave sodobnikov o pokojnem narodnem voditelju ter odlomki iz njegove obsežne korespondence.

Z izdajo tega dela je izpolnjena velika vrzel v naši narodni in politični publicistici. Z objavljenim gradivom se osvetljuje marsikateri dogodek naše preteklosti, na katerega se je gradila pozneje bodočnost z delom za osvobodjenje in sedanost z vso svojo mnogostransko problematiko. Opisani prispevki nam odkrivajo marsikatero potezo in podrobnost, ki sodobnikom doslej ni bila znana, ali vsaj ne tako točno določena. Na podani podlagi so mogoči marsikateri pomembni zaključki, ki utegnejo biti poučni tudi dandanašnjemu rodu.

Brošuro razpečava izdajatelj sam za ceno 20 dinarjev, s poštno vred 21 di-

narjev. Naroča se pri novinarju Vekoslavu Spindlerju v Mariboru, Strossmayerjeva ulica. vc.

k. Festival narodnih plesov v Londonu. Te dni je v Londonu festival narodnih plesov najrazličnejših evropskih narodov, kakor skandinavskih, balkanskih itd. V petek zvečer je oddajala londonska oddajnica London-Regional jugoslovanske narodne plesne. Speaker je govoril o jugoslovanskem plesnem odposlanstvu z vidno simpatijo, rekoč, da stoji pred mikrofonom 9 postavnih kmečkih fantov z grško-jugoslovanske meje v pisanih narodnih nošah. »Drže se objeti čez ramena kakor kakšen ameriški baseballski team in poskakujejo v lahkem ritmu v »ringu« (kolu), kakor imenujejo svoj ples ob sviranju dud po melodijah, ki so nemalo podobne našim škotskim.«

k. Program Matice Hrvatske, Matica Hrvatska, ki izdaja poleg rednih knjig še več knjžnic, napoveduje za letošnje leto v »Sodobni knjižnici« sledeča dela: Tito Ujevič »Crteži s kavanskog stola« (pesmi in eseji), Mile Budak »Rascvetjana trešnja« (roman v dveh zvezkih), Antun Bonifacič »Paul Valery« (studija o velikem francoskem pesniku), Ivo Kozarčanin »Tih putovi« (izbrane novele), Rikard Nikolič »Sudbinom vijami« (izbrane povesti), Anton Nizetec »Novele«, Zlatko

Milkovič »Budenje« (roman o Josipu Račiču) in Mate Orešković »Mejrina krv« (roman). V »Mali knjižnici« pa izda sledeča dela: Dr. A. Grabianski »Sinteza historije Poljske«, dr. V. Krišković »Svjetska kolonizacijska politika«, Filip Lukas »Hrvatska narodna samobitnost«, Julije Makanec »O državi« in Bare Poparić »Tužna povijest hercegovne zemlje«.

k. Smrt francoskega učenjaka. V Parizu je umrl te dni v starosti 76 let eden največjih sodobnih francoskih elektroinženirjev in fizikov, univ. profesor Andre Blondell. Njegova posebna zasluga je bila, da je uveljavil velika odkritja jugoslovanskega iznajdatelja Nikole Tesle.

k. Sprememba v graškem gledališču. Sedanjí intendant graškega gledališča Willi Hanke odide ob koncu letošnje sezone za intendant v Nürnberg, na njegovo mesto pa pride 1. avgusta dosedanjí intendant gledališča v Regensburgu, dr. Rudolf Meyer.

k. Delo Stupice in Severjeve v Beogradu. Naš igralce, režiser in scenograf inž. arh. Bojan Stupica, ki je letos skupaj z igralko Savo Severjevo angažiran v Beogradu, je dosegel s svojim dosedanjim delom lepe uspehe in ga Severjeva se je dvignila že takoj med prve igralce. Sedaj pripravljata Stupica Zvegljovega »Napoteona«, Severjeva pa nastopi v Goldonijevi komediji »Sluga dveh gospodov«.

Gospodarsivo

Državni dohodki in izdatki

V PRETEKLEM NOVEMBRU SO DRŽ. DOHODKI DOSEGLI REKORD V ZADNJIH 10 LETIH.

Iz poročila finančnega ministrstva je razvidno, da so dosegli državni dohodki v lanskem novembru 1.135,9 milijona din ter so za 120,9 milijona din presegli predvideni proračun. Takih dohodkov v novembru ni bilo že vseh zadnjih 10 let, ko bi presegli kar za 11,9% predvideni proračun. Dotok dohodkov je izviral v glavnem iz naslednjih postavk: neposredni davki, trošarine, takse, monopoli, železnice, izredni davki, posebni davki itd. Naštete postavke so pri doprinosu prekoračile predvidene proračunske dohodke, tako zlasti neposredni davki.

Izdatki države v novembru pa so znašali 993 milijonov din, dočim je proračun predvideval 1.015 milijonov izdatkov. Za osebne izdatke je slo 446,2 milijona din,

za materialne pa 546,8 milijona din. V prvih 8 mesecih tekočega proračunskega leta so znašali drž. dohodki skupno 8.170,1 milijona din. Predvideni proračun so presegli za 50,1 milj. ali za okoli 0,62%.

Izdatki pa so znašali v tem razdobju novega proračunskega leta 7278,2 milj. din v primeri s predvidenimi proračunskimi izdatki 8120 milijonov. Presežek dohodkov nad izdatki znaša torej skupno 891,8 milj. din.

V prvih 8 mesecih prorač. leta so naslednji dohodki prinesli več kot se je pričakovalo po proračunu: neposredni davki, izredni davki, trošarine, takse, carine monopoli, Poštna hranilnica, pomorski promet in železnice.

Žitna konferenca v Londonu

V Londonu je pričela mednarodna žitna konferenca, ki se je udeležujejo zastopniki 22 držav, med njimi tudi delegat Jugoslavije. Glavni namen konference je, da se prouči svetovno žitno vprašanje in v zvezi z njim poišče možnosti, kako plasirati prebitke žita, zlasti pšenice.

Tečaj za vinarstvo in sadjarstvo

Pri banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli pri Slatini Radencih bo od 5. marca do 30. novembra devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. Sprejeti bodo nad 16 let stari, dobro razviti in zdravi mladeniči. Prednost bodo imeli sinovi vinarčarjev in malih posestnikov. Tečajniki bodo imeli v zavodu brezplačno hrano in stanovanje. Revnejši bodo dobili tudi podporo za nakup učil. Pouk bo teoretičen in praktičen. Lastnorodno pisane prošnje morajo biti kolkovane z 10-dinarskim banovinskim kolkom. Priložiti je treba krstni list, zadnje šolsko spričevalo, navrstveno spričevalo, izjavo staršev ali varuha, da dovoljuje prosilcu obisk tečaja. To izjavo je treba kolkovati s 4 dinarji. Tudi je treba priložiti obvezo staršev ali varuha, da bodo krili vse stroške zaradi poškodb in stroške prehrane, če bi prosilec zapustil tečaj brez tehtnega vzroka (kolek za 4 dinarje). Prošnje je treba poslati najkasneje do 1. februarja na upravo gornjega zavoda.

Izvoz 500 živih zajcev v Švico

Lovsko društvo Uskok v Stari Kanliži se že več let bavi z izvozom živih divjih zajcev. V treh letih je prodalo v Nemčijo 3000 živih zajcev, ki jih rabijo za razplojevanje. Letos pa je omenjeno lovsko društvo prodalo žive divje zajce v Švico, ki je nudila za zajce 65 dinarjev, dočim se je Nemcem zdelo ta cena previsoka. V Švico so izvozili 500 zajcev.

Lovijo jih s 1000 metrov dolgo in 1 meter visoko mrežo. Pri delu pomaga več sto gonjačev in lovcev.

Izvoz naših rib

Več tvrdki se bavijo z izvažanjem naših morskih rib. Je prejele te dni velika naročila. Mnogo slanih rib so te dni preko Šibenika izvozili v Čekoslovaško. Lov na palamide je bil zelo bogat. Ribiči so ulovili skoraj dva vagona palamid. Zalogo so deloma razprodali pri nas, deloma pa v Italiji.

Večleblagovnice prepovedane

Trgovinsko ministrstvo je izdalo vsem banjskim upravam poseben nalog, v katerem se sklicuje na svoječasno stališče glede ustanavljanja večleblagovnic in njih podružnic v mestih z nad 50.000 prebivalci ter odreja, da se do nadaljnjega ne sme nikjer izdajati pravic za ustanovitev takih večleblagovnic, niti njih podružnic ali prodajalen.

g Italija bo uvažala krompir. Zaradi nekoliko slabše letine, ki je v celoti znašala 25,8 milijona stotov, bo morala letos Italija uvoziti precej krompirja. Cene so na italijanskem trgu precej čvrste, na debelo je krompir po 44 do 55 lir za stot.

Borsna poročila
DEVIZE. Ljubljana. Amsterdam 2386,50—2424,50, Berlin 1763,62—1781,38, Bruselj 741,50—753,50, Curih 995—1005, London 205—208,20, New York 4371,12—4431,12, Pariz 115,55—117,85, Praga 150,85—152,35, Trst 231,20—234,20.

EFEKTIL Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 473—476, 4% sev. agrarji 59,50—60,50, 4% agrarji 60—62, 6% dalm. agrarji 89,50—90,50, 6% begl. obv. 90—91, 7% stab. pos. 97 d., 7% inv. pos. 99,50—100,50, 7% Blair 91,50—93, 8% Blair 97 d., Delnice: PAB 225—228, Narodna banka 7700 d., Trbovlje 187—190.

Sport

Nadaljevanje zimskega cupa

V nedeljo se bo nadaljevalo tekmovanje za zimski pokal. Klubi zapadne skupine so začeli igrati že preteklo nedeljo ter bodo igrali povratne tekme. Na sporedu so Slavija (S):HASK v Sarajevu (0:1), Bata:Concordia v Borovem (0:2), Gradjanski (Z):Ljubljana v Zagrebu (1:2) in Split:Haludk v Splitu (0:2). V oklepaju so rezultati prvih tekem. Rezultati so povsod dovolj nizki, tako da se smatra kot edini favorit Hajduk. — V nedeljo bo začela igrati tudi vzhodna skupina. Izžrebani pari so: Jedinstvo:Sparta v Beogradu, Slavija:BSK v Osijeku, Gradjanski:BASK v Skoplju in Radnički:Jugoslavija v Kragujevcu.

Mitić na Jamajko

Poročilo smo že, da je Punčec odklonil povabilo na Jamajko, ker ni bil zadovoljen s finančnimi pogoji za gostovanje. V zvezi s tem je tedaj odklonil tudi Mitić. Sedaj pa je bil Mitić osebno povabljen. Ker je s pogoji v glavnem zadovoljen, bo z angleškimi teniški igralci odpotoval s turnirja v Stockholm na Jamajko, v kolikor bo dobil polasnica, ki jih je zahteval.

POLOVIČNA VOZINA ZA SMUČARJE V KRANJSKO GORO.

Direkcija državnih železnic je z odlokom števil 132.042 odobrila vsem udeležencem smučarskega izleta v Kranjsko goro polovično vozino, ki velja za prihod od 12. do 15. jan. ter za odhod od 13. do 17. jan. Potrdilo o udeležbi bodo smučarji dobili v Kranjski gori.

Šah

TURNIR V BIRMINGHAMU.

Sredi tega meseca bo pričel v Birminghamu manjši turnir, na katerem bodo igrali sir Thomas, Nemca List in Miesel in Prins Pred dvema letoma je igral na birminghamskem turnirju nemški vrvak Elliskases, ki je odnesel Angležem prvo nagrado.

SAHOVSKI KONGRES V MARGATE.

Peti velikonočni šahovski kongres v Margate bo letos od 12.—21. aprila. Ob tej priliki bo prirejen tudi večji mednarodni turnir. Doslej sta svojo udeležbo prijaviła Keres in Capablanca.

TURNIR V HASTINGSU.

Poleg glavnega turnirja, o čigar izidu smo že poročali, so bili v Hastingsu še trije rezervni turnirji. V »A« rez. turnirju je zmagal naš mojster König, ki je dosegel 6 točk, sledijo Luckits in Mieses 5½, Hönlinger in Scheltung 5, Prins 4½, List 4, Sämsich 3½, Abraham in Sacconi 3. V »B« rez. turnirju je bil sledeči izid:

SMRTNA NESREČA BEOGRADSKEGA SMUČARJA.

Na skakalnici na Iselbergu pri Inomostu se je v nedeljo smrtno ponesrečil znani beogradski smučar Egon Stajić, ki je studiral v Nemčiji in je počitnice porabil za trening. Iz poročil se da sklepati, da se je pokojni Stajić brez dovoljenja treninga podal na preveliko skakalnico, kar je postalo zanj usodno.

SMUČARKESE TEKME PRI CELJSKI KOCI.

Zimsko-sportni odsek SPD priredi v nedeljo 15. I. pri Celjski koči tekme za podvezovno prvenstvo v alpski kombinaciji. Start za tekmovanje v slalomu je ob 11. predpoldne. Višinska razlika med startom in ciljem za slalom je 150 m.

Tekmovanja se morejo udeležiti vsi juniorji ki so včlanenci pri klubih MZSP kakor tudi naraščajniki. Prijave sprejema SPD v Celju, Kralja Petra c. 9. do 14. I. na dan tekme pa pri Celjski koči do pol 10. predpoldne.

Po dosedanjih pripravah sodeč, bo ta tekma ena najizanimivejših in bo prinesla znova odlične rezultate, saj so že tekme v slalomu 6. t. m. pokazale prav dobre uspehe naših mladih smučarjev.

VINESU USPELA REVANŽA.

V revanžnem srečanju v Filadelfiji med trenutno najboljšima teniškim profesionalcema na svetu Vinesom in Budgeom je zmagal Vines 6:3:6:3:6:4 ter se je tako revanžiral za poraz v New Yorku.

S V Stockholmju je stanje tekmovanja med Švedsko in Nemčijo v tenisu za pokal kralja Gustava V. po prvem dnevu 1:1. Nemčija igra brez Menzela, a Švedska brez Schrödera. Henkel (N) je porazil Rohlfssona (S) 6:4, 3:6, 6:4, 7:5, a Nyström (S) Redla (N) 6:4, 6:4, 6:0.

B. Thomas in Perlmutter 6, Fuster, Seters in Winsor 5½ itd.

V »C« rez. turnirju: Hamond 7, Kirkwin Rihardson 6½ itd.

Partije iz Hastingsa

Igra štirih konjev

(3. kolo v Hastingsu)

Beli: Tylor Črni: Milner-Barry
1. e2—e4, e7—e5 2. Sg1—f3, Sb8—c6
3. Sb1—c3, Sg8—f6 4. Lf1—b5, Sc6—d4
5. Lb5—a4, Lf8—c5 6. Sf3—e5, 0—0 7. Sc5—d3, Le5—b6 8. e4—e5, Sif6—e8 9. Sc3—d5, d7—d6 10. c2—c3, Dd8—h4 11. Sd5—e3, Dh4—e4 12. Sd3—b4, d6:e5! 13. c3:d4, e5:d4 14. Dd1—c2, De4—e5 15. f3—f4, De5:f4 16. Se3—c4, De5—h5! 17. Ke1—f1, d4—d3 18. Sb4:d3, Lc8—f5 19. Sc4:b6, a7:b6 20. La4—b3, Ta8—d8 in beli preda.

S Manjši turnir v Karlsruhe je bil prejšnji teden zaključen. Na prva tri mesta so se plasirali Bogoljubov, Eitlinger in Koller s 7 točkami. Na turnirju je zelo razočaral dunajski mojster Becker, ki je zaostal s 5 točkami.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Njegove oči so begale od obraza do obraza. Gospodična Burnettova in Quentin sta ga pogledala z zanimanjem. Lejla ni bila razburjena, dočim si je Denisa samo prižgala novo cigareto. Gospe Willensove vpludni obraz je izražal sočutje, a molčala je.

Norrington je bil prvi, ki je izpregovoril. Vtaknil je cigarni ustnik v žep, si poravnal telovnik in se naznil naprej.

»Dobro — potem odidem. Saj je bilo dovolj hudo, sedeti na suho. Ni mi treba nikakih grozot. Gre kdo z menoj?« je vprašal vse.

»Mislim, da bo boljše, če ostanete,« je hladno svetoval Mansfield.

Advokatov glas je Norringtonu nekoliko zmanjšal nadutost. Zasmejal se je, se vrzel v naslanjač in se obrnil h gospe Willensovi.

»Zal mi je, da sem vas privedel v to godljo.« je pripomnil.

»Nič vam ne bodi Zal, gospod Norrington. Mene nič ne skrbi.« je odgovorila nekoliko prezirljivo.

TRETJE POGLAVJE.

Umor!

Po kratkem času je prišel doktor Tempest in opravil svoj pregled. Potem je poklical v jedilnico Mansfielda.

»Kaj veste o tej zadevi?« ga je vprašal. Mansfield mu je na kratko povedal, kar je izvedel od Ingrama.

»Hm! — Dobro — to je lahko naravna smrt, čeprav človek ne more vedeti zanesljivo. Kako dolgo že poznate Ingrama?«

»Štiri mesece. Slučajno sva se seznanila.«

»Kaj vas je sem privedlo?« je vprašal Dr. Tempest.

»Igrala sva preteklo nedeljo golf in jaz sem slučajno rekel, da še nisem videl igre, v kateri igra zdaj. Ponudil mi je vstopnico za današnji večer ter me povabil, naj pridem potem v garderobo. Prišel sem in tam me je povabil, naj grem z njim, da se pogovoriva pri kozarcu.«

»Ali zanesljivo veste, da je danes igral in ne njegov namestnik?«

»Da.« je odgovoril. Po kratkem molku je dodal: »Slučajno to ni igra z lasuljami

in fantastičnimi kroji. Ima na sebi navadno večerno obleko v obeh dejanjih — in uporabljala je prav malo ličila.«

»V obeh dejanjih?« je vprašal doktor.

»Kateri dejanji sta to?«

»Prvo in tretje. V drugem sploh ne nastopa.« Mansfield je začel bolj tiho, »Pravim, Tempest, ali morda ne mislite, da je Ingram v to zapleten?«

»Jaz samo izprašujem,« je mirno odgovoril doktor, »in doslej sploh ne morem reči, ali je to naravna smrt, samomor ali umor. Toda, naj je to ali to, doslej ni jasno, kako je prišel ta človek v prazno stanovanje, če nima ključev. No, to sploh ni moja stvar. Zdaj pokličem policijo. Ugasite luč. Sobo zaklenem, dokler ne pridejo.«

Oba sta odšla v predsobo. Zdravnik je obstal, ko je zapiral vrata, in se ozrl na mrtvega moža, ki je ležal na tleh z obrazom navzgor. Naglo je osupnil — potem pa se je dotaknil pravnokove rame.

»Ali ne vidite nič posebnega, Mansfield?« je Sepetal. »Poglejte njegov obraz!«

Mansfielda je streslo, ko je pogledal v sobo.

»Strašno!« je zaklical.

Oba sta se vrnila v sobo in se za hip nagluna na mrtvi obraz.

»S tem je to odločeno,« je ostro rekel zdravnik. »Grem telefonirat naravnost

Scotland Yardu.«

Mansfield si je grizel ustnico.

»Morda bi se spodobilo, da bi to prej povedala Ingramu,« je dejal. »V knjižnici je z nenadno došlo družbo. Pokličem ga in mu to povem. Lahko bi si mislil —«

»Prav imate,« ga je prekinil zdravnik. »Pokličite ga!«

Igralec je bil videti utrujen in v skrb, ko je prišel k doktorju.

»No? Kaj pravite, doktor?«

»Ker ni dvoma, kako je ta mož umrl, mislim, da bo najboljšo, ako pokličem Scotland Yardu.«

Igralec je privzdignil obrvi in tiho zavzdihnil.

»To se glasi resno,« je odgovoril. Po kratkem molku je dejal: »Storite, kar mislite, da je prav, doktor, potem pa se vrnite in poskusite moje cigare!«

Doktor Tempest ga je bistro pogledal. Ingram je govoril naravno, prav nič neravno. To je bil normalen odgovor človeka, presenečenega po izrednih dogodkih. Zdravnik je premišljal, ali ni bil morda po krivem speljan na napačno pot. Ingram gotovo ni mogel biti v zvezi s to smrtjo. — Pozvonil je na Scotland Yaru.

»No — kaj bo zdaj?« je vprašal Mansfield, ko je zdravnik odložilo šušalo.

(Dalje.)

S sodišča

Tajnsiven pretep

Na zatožno klop pred sodnika poedinca na okrožnem sodišču v Mariboru so sedli štirje: Ivan Golob, Martin Kosenburger, Ludvik Šimenko in Ivan Nachberger; prvi trije so delavci, zadnji manjši posestnik, vsi doma v Sp. Bregu in oženjeni. Lani 25. marca, na dan Marilinega oznanjenja, so se vračali z nekega vinograda. Na pol pota so se srečali z Andrejem Vidovičem in še nekimi Kinetcem. Oba bi naj imela kole in jih napadla, oziroma bi naj bili zgornji štirje obtoženi oboroženi s koli in onadva napadli. Naj se je potlej zgodilo tako ali tako, na kraj pretepa je obležal Vidovič v lažimi telesnimi poškodbami in s pretresenimi možgani.

Prvi je bil zaslišan Golob. Povedal je, kako so se vsi štirje vračali iz vinograda, kako sta jih za gozdom počakala Vidovič in njegov pajdaš, kako ga je Vidovič vrgel v jarek, pokleknal nanj in ga hotel zabosti z nožem.

Za Golobom je bil zaslišan Kosenburger. Postaven kmečki fant je povedal, kako so se vračali iz vinograda. Naprej je šel Golob, za njim on. Ko so prišli v grabo, je videl stati dva s koli. O pretepu ne ve ničesar. Zaslišal je samo klice: »Nož, nož!«. Odhitel je nazaj in videl Vidoviča, kako je klečal v jarku na Golobu in mahal nad njim z nožem. Vzel mu je nož in odšel z njim na stanico, kjer so napravili prijavo.

Preds.: Drugega nič?
Obt.: Nič.

Preds.: Kdo pa je poškodoval Vidoviča?

Obtoženi Kosenburger ne ve ničesar. Preds.: Torej ga je sam sveti Duh? Sedite!

Tudi Šimenko je začel pripovedovati, kako so se vračali iz vinograda, prišli do gošče in napravili cigarete, ko je začel Nachberger klicati: »Jezus, tepejo se! Tekel je tja, bil napaden, da je bil sam vos krvav. In lahko bi še bilo huje, če ne bi prišel Golob in ga obranil.

Preds.: Kaj pa Vidovič, kdo ga je poškodoval?
Tudi Šimenko je povedal, kako je bil

Vidovič na Golobu v potoku in ga hotel zabosti. Kdo bi Vidoviča, ne ve.
Preds.: Kaj pa vaša rana?

Šimenko je imel mažo za rane; namazal se je z njo, pa mu je zacelilo. Na sodnikovo vprašanje, zakaj ga ni tožil za poškodbo, je rekel, da tako ne bi ničesar stožil, ker je Vidovič viničar. Nima ničesar.

Tudi Nachberger je pripovedoval, kako so šli iz vinograda in prišli do gošče, kjer ga je Vidovič napadel. Nachberger je kazal neko rano, ki se pa ni dala nič kaj videti.

Preds.: Zakaj niste šli k zdravniku?
Obt.: Nisem znal, ker se še nikoli nisem tepel.

Preds.: A kako je mogoče, da je poškodoval napadalec, vi pa ne?

Obt.: Tudi jaz sem poškodovan.

Preds.: Kdo je njega poškodoval? Ali ste videli, kako mu je Kosenburger vzel nož?

Nachberger ni videl, potlej je videl samo zdaleka, nazadnje pa je le videl, kako mu je vzel nož.

Preds.: Kako ste videli?

Kosenburger je pač prišel, potegnil Vidoviča z Goloba, ga položil na tla in mu vzel nož.

Preds.: A kdo je udaril Vidoviča? Kako ga je položil? Ali ga je vrgel na tla?

Obt.: Ne, dol ga je položil.

Preds.: Kje pa se je Vidovič potolkel.

Obt.: Mogoče v jarku, ker je tam kamenje. Tako pravijo.

Preds.: Kdo pravi?

Obt.: Kosenburger.

Drž. tožilec: Dobro ve, samo povedati noče.

Nachberger pa pravi, da ni kos reči, da bi kaj videl.

Oglasi se prvi branilec, ki pove, da je Vidovič znan pretepač, da se je tudi 4. decembra stregel in da je v bolnišnici.

Na sodišču ga sicer poznajo in ne morejo verjeti, da bi tak slaboten fant, kakor je Vidovič, mogel napasti štiri take možakarje, kakor so obtoženi.

Slaboten je, a znan pretepač! se oglasi še prvi zagovornik, sodišče pa je prelozilo razpravo, da se bo Vidovič pozdravil in prišel sam na razpravo. Morajo ga videti.

v gledališče ali v kino in noben dan ne mine, ne da bi si trikrat ponovil: »Jaz sem star štirjaket dvajset let.«

× **Policijski inspektor pobegnil z ženo, ki bi jo bil moral aretirati.** Na podlagi nekkih dokumentov je berlinska

policija preiskala stanovanje neke igralke in ugotovila, da je igralka — vohunka. Inspektor, ki je bil poslan, da mladenko aretiraj, se je zaljubil vanjo na prvi pogled in z njo pobegnil. Za njima ni nikakega sledu, in vse tiralice so zaman.

MALI OGLASI

GENE MALIH OGLASIM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 parj; najmanjša oglasilnica 72 to oglasje je din 6.— Gražje vključno doplačevanje in izdatki za poštni odhodki vsaki dan 1.— no besedi. Najmanjši znesek za te oglasje do din 10.— Dobro tiskane besede se računajo dvojni izdatki davek za nakratno obliko vsakega dne 2.—, znesek za male oglasje se oblikuje takoj pri naročilu oglasov za te vrstnosti v istemu sklopu 7 naročilom ali za po poštni odhodki na človeški račun si št. 109. Za vse nismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 dni.

Razno

HALO!
V nedeljo, dne 15. jan., vsi v gost. Kečke, igralo tamburaši, točilo se domača vina po konkurenčni ceni, za dober prizgizek skrbi gostilničarka. 197

V dobro in čisto oskrbo vzamem **MAJHNEGA OTROKA** na deželo. Naslov v upravi. 215

LISICE, KUNE in vse vrste ostale divjačine plačam po največjih dnevnih cenih. Sprejemim v strojenje, barvanje in popolno izdelavo. — P. Semko, Maribor, Gosposka ul. 37. 233

NA **AKADEMSKEM PLESU** so bile najdene damske rokavice, cigaretna doza, denarnica. Polize se v Narodnem domu pri hišniku. 225

NAJBOLJŠA DALMATINSKA VINA dobiti v gostilni »Spilje«, Koroška 39 227

V nedeljo vsi na **DOMAČE KOLINE** in pristne prečke porancev v gostilno Kren. Vabi Klemen šak. 230

Prodaj
NA **PRODAJ** spalnica, nova, orhova, porbarvana, 1700 din, Mizarstvo Miklošičeva 6. 217

Prodaj SPALNICO IN KUHINJSKO OPREMO

Mizarstvo Kolarič, Tezno, Ptulška c. 187. 189
6000 komadov

Elegantne **PLESNE OBLEKE** ugodno na prodaj. — Pihlar, Prešernova 2. 219

LEP PLATO-VOZICEK in ročne sani, oboje poceni, naprodati. Aleksandrova cesta 29. 220

Prodaj **STELAZE, POSTELO IN ŽELEZNO PEČ** Franciškanska ul. 21-I. 221

Kupim
KUPIM HRANILNO KNJIŽICO od posojilnice »Narodni dom« v znesku din 5000 — 10.000, Stritarjeva 17, Maribor. 223

Sobo odda
CEDNA SOBA se za takojšnjo vselitev odda Vrazova ul. 3-I, desno. 198

CEDNA SOBICA s številnikom se odda samo 2 osebam za mesto hišnika, Aleksandrova 29. 216

Odda se **OPREMLJENA SOBA** boljšemu gospodu, Koroščkova ul. 5. 229

Stanovanje

2 SOSTANOVALCA se sprejemata na stanovanje, Vetrinška 5. 218

SPREJME SE GOSPOD na hratio in stanovanje, Zirkovska 23, Pobrežje. 223

Sluzbo dobi

Poljedelska družina dobi sluzbo
Kmečko, srednje veliko posestvo, se odda na podlagi enake delitve postelji tri do štiri članski družini, ki se popolnoma razume na kmečko-vinogradna dela ter živino rejo, v našem, Ponudbe z življenjepisom in pridobljenim znanjem na upravo pod »Pojedelec«. 187

ZASTOPNIKA sprejme tako ugodna domača zavarovalnica za mesto ali okolico Maribora. Pismene ponudbe z osebnimi podatki na upravo lista pod »Fiksus«. 199

PISARNIŠKA MOČ z znanjem knjigovodstva, strojepisja, stenografije, slov., srbohrv., in nemščine dob. takoj namestitev na deželi. Ponudbe pod »Večji obrat« na upravo. 224

SPOMNITE SE CMD!

Zanimivosti

Svet v gibanju

KAJ BO SPOMLADI? — KAKO SONCE VPLIVA NA DOGODKE NA ZEM-LJI?

Učenjaki trdijo na osnovi stoletnih opazovanj, da bo doba velikih sprememb na soncu, t. j. ogromnih izbruhov vodika in temu sledečih peg na soncu na človeštvo neblago vplivala. Pojavil se bo nemir, nervoja, živčna prenapetost in če izgubijo živce odločujoči državniki, bodo nastale vojne.

Leta 1938, je bilo tako dogajanje na soncu res nenavadno veliko in posledice tega mora prenašati človeštvo. Izkušnje minulega leta dokazujejo, da so stare izkušnje s sončnimi pegami upravičene in samo vprašanje je, ali ima človeštvo najhujše že za seboj, ali pridejo še huje stvari. Po tem, kakor se razvija situacija na soncu, se moramo preje pripraviti na drugo možnost.

Če bežno preletimo časnik in pogledamo, kaj odgovarjajo na vprašanje »Kaj bo pomladi?«, je čitatelju jasno, da je pametneje, pripraviti se na manj ugodne vesti.

Na Daljnem vzhodu se odigrava dramatična borba, ki bo odločila mogoče za stoletja, mogoče pa za vedno razvoj svetovnega položaja. Japonski narod je v totalni ofenzivi. Na Kitajskem imajo velike težave, toda komaj je mogoče domisliti, da se jim bodo končno načrti le posrečili in da se »zolta nevarnost« ne ustavi. Pojde naprej. Na jug, na sever, do Indijskega in Tihiega oceana. Tu toraj na trajni mir človeštvo ne more računati.

Na Bliznjem vzhodu povzroča vsearabsko gibanje velike skrbi ne samo v Palestini, temveč tudi povsod drugod. V Evropi sami je veliko vprašanje bodočnost Španije. Italija, zavedajoča se moči osi Rim—Berlin, se burno zavzema za izpolnitev svojih zahtev, ki po-

menijo, da bi po njihovi izpolnitvi Italija lahko rekla v Sredozemlju: mare nostro.

Temu pa se mora seveda upirati Anglija, kajti s tem bi bila niema pot v Indijo po Sredozemskem morju izgubljena. Še bolj pa se mora upirati Francija, ki bi se na njen račun morale izpolniti italijanske zahteve. Z odstopom zahtevanih ozemelj bi bila Francija odrezana od Tunisa, kar bi bilo za Francijo v primeru vojne katastrofalno.

Pojavilo se je tudi vprašanje evropskega vzhoda: prizadevanje Ukrajine po združitvi vseh pripadnikov naroda, ki živi tako pod Sovjetsko Rusijo kakor pod Poljsko. In končno — kdo bi mogel trditi, da v Sovjetski Rusiji je in bo mir?

Ce vse to združimo, je le težko priti do rezultata, ki bi mogel pomeniti pomlad jasnih, svetlih barv.

Mladost 4 x 20-letnega

Nedavno je izročil švedski kralj Gustav znameniti pisatelj Pearl S. Buck Nobelovo nagrado. Pisateljica je izkoristila priliko in vprašala osemdesetletnega monarha po skrivnosti njegove večne mladosti.

»Kako ravnate, Veličanstvo, da ohranjate svojo mladostno svežost? Ne dvomim, da sledite kakemu drakonskemu režimu.«

Kralj, ki je le s težavo zatajil nasmeh, je odvrnil pisateljici:

»Hočem biti iskren. Jaz pijem pri vsaki jedi dva kozarca bordskega vina. Spim pet ur na dan, kadim po petdeset cigaret na dan, delam dnevno devet do deset ur. Najljubše mi je kava. Vsak večer grem

PREPRIČAJTE SE IN SODITE!
GIF BATERIJA
JE IZREDNO DOLGO UPORABLJIVA!
IMA NEOMEJENO TRAJNOST SHRANJ-VANJA!
IMA ODLIČNO MOŽNOST REGENERACIJE!

Zahvala

• Vsem, ki so ob smrti naše predobre mame, gospe

Frane Maier

z nami sočustvovali, položili tako številne vence in cvetje na njen grob ter jo v tako veličastnem številu spremili na njeni zadnji poti, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo pevskeemu odseku Slovenskega trgovskega društva v Mariboru za ganljive žalostinke.

Maribor, 12. januarja 1939.

Rodbini MAJER - HME LJ.